

Arkiest. 62 · 315/29.9.1992

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI kalmisto A 1991
Kertomus kaivauksesta rautakautisella polttokalmistolla
Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen

ABSTRAKTI

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI 1991

Pk. 1131 10 KALANTI

x= 6749 10, y= 537 18, z= 1940 - 20,57

Rautakautisen polttokalmiston kaivaus

Museovirasto/esihistorian toimisto

Kaivauksenjohtaja: FK Jyri Saukkonen

Kodjalan Virilän Vainionmäessä jatkettiin 1986 aloitettua kalmisto A:n kaivausta pääasiassa museoviraston koekaivausryhmän tutkimusvaroin.

Kalmisto koostui kaivausalueella, kuten edellisinäkin vuosina, tiheästä kiveyksestä, jonka välinen maa oli tummaa ja noensekaista. Kalmiston reuna paljastui usean metrin matkalta. Kalmistosta löytyi kuppikivi, jonka uhrikuopat ovat olleet alunperin kalmistokerroksen peitossa. Metallinetsimellä tutkittiin kalmistokumpareen hävitetyn eteläpuoliskon aluetta. Löytöaineisto käsitti mm. sankasoljen, krapusoljen, spiraaliran-nerenkaan, kilvenkupuran, kullattua pronssia olevan miekan väistimen koristelevyn, rautaisen naskalin tai taltan, rauta-astian katkelmia, palanutta luuta, saviastianpaloja ja hiiltyneitä herneitä. Erillisiä hautauksia ei kaivausalueelta tavattu.

Löydöt: KM 26563:1-270

Ajoitus: merovingiaika

Tutkitun alueen laajuus: n. 36 m²:n alueella tasokaivettiin

Tutkimuskustannukset: n. 70 000 mk

Tutkimusraportti: J. Saukkonen museoviraston arkeologian osaston top. ark.

S i s ä l l y s

1. JOHDANTO	1
2. PERUSTIEDOT KAIVAUSPAIKASTA	2
3. KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA ALUEEN TOPOGRAFIA	3
4. KAIVAUSPAIKAN KUVAUS	3
5. KAIVAUSALUE, KAIVAUSMENETELMÄ JA KAIVAUSTYÖN KULKU	3
6. TUTKIMUKSET METALLINETSIMELLÄ	4
7. KALMISTON RAKENTEESTA KAIVAUSALUEELLA	6
8. KALMISTOSTA LÖYDETYT UHRIKUOPAT	6
9. LÖYDÖT	8
9.1 Löytöjen laatu, määrä, ajoitus ja levinneisyys kaivausalueella	8
9.2 Löytökeskittymistä	10
10. TIIVISTELMÄ	10
NEGATIIVILUETTELO	11
DIALUETTELO	14
KARTTALUETTELO	17
KARTAT	18
VALOKUVAT	27

1. JOHDANTO

Museoviraston arkeologian osasto jatkoi 1986 aloitettua Laitilan kaupungin Kodjalan kylän Virilän Vainionmäen kalmiston A, polttokalmiston, kaivausta 3.-20.6.1991. Kenttätöypäiviä kertyi 14, joista yhtenä ei voitu kaivaa lainkaan sateen takia.

Kaivauksenjohtajana oli allekirjoittanut, piirtäjänä FK Tryggve Gestrin ja tutkimusavustajana fil.yo. Kirsi Laine. Kaivajina oli neljä esihistorian toimiston työntekijää eri aikoina, kaksi Laitilan kaupungin työntekijää ja yksi kalantilainen arkeologian harrastaja, Jaakko Laaksonen (3.-14.6). Museovirastosta kaivauksella olivat kaivajina seuraavat henkilöt: va. toimistopäällikkö Paula Purhonen (3.-7.6.), arkistonhoitaja Leena Söyrinki-Harmo (3.-7.6), tutkija Anna-Liisa Hirviluoto (10.-14.6.) ja vs. tutkija Tuula Heikkuri-Montell (17.-20.6.). Kaupungin työntekijöiden työpanos edustaa 21 henkilötyöpäivää. Lisäksi kaivauksella kävivät metallinetsintä käyttämässä turkulaiset arkeologian harrastajat Matti Eloranta ja Heimo Kumlander 13. ja 14.6.

Kaivauksen kokonaiskustannuksiksi tuli n. 70000 mk; summa koostuu kenttätöykuluista 1991 sekä jälkityö- ja konservointikuluista 1991-92. Konservoinnin on tehnyt HuK Päivi Pykälä-aho Kansallismuseon konservointilaboratoriossa. Rahoitus oli järjestetty edellisvuosien tapaan: kaivauksenjohtajan, piirtäjän ja tutkimusavustajan menot, sekä maastoetta jälkitöiden osalta, maksettiin museoviraston ns. koekaivausryhmän budjestista, kuten konservointikulutkin. Kaupungin työntekijöille maksoi palkan Laitilan kaupunki, ja Jaakko Laaksonen työskenteli palkatta.

Edellisvuosien tapaan kaivauspaikalla järjestettiin 14.6. paikkakuntalaisille kaivausesittelytilaisuus, joka kuului Laitilan munamarkkinoiden ohjelmistoon. Kuuntelijoita paikalla oli n. 25-30 henkeä, kuten aiemminkin. Kaivausesittelyä varten oli tehty aiempien vuosien löytöjä koskevista kuvapaneeleista koostuva näyttely taukotilaan, Kodjalan koulun eteisaulaan (diat 25060-071). Kuvapaneelit jätettiin talveksi Kodjalan kouluun opetuskäyttöä varten.

2. PERUSTIEDOT KAIVAUSPAIKASTA

Kylä: Kodjala (Kotjala)

Tilat ja maaomistajat:

- RN:o 14:27, omist. Pekka Niela, os. Kodjala, 23800 LAITILA, puh. 922-55228.
- RN:o 14:26 Pallokenttä, omist. Laitilan kaupunki, os. Kaupungintalo, Keskuskatu 30, 23800 LAITILA, puh. 922-51700.

Kiinteistötunnukset: 400-410-0014-0027
400-410-0014-0026

Peruskartta 1:20 000: 1131 10 KALANTI

Kalmiston peruskoordinaatit: x= 6749 10
y= 537 18
z= n. 19,40 - 20,67 (alareuna - laki)

Kaivauslöydöt 1991: KM 26563:1-270 (diar. 16.8.1991)

Aiemmat löydöt:

KM 22964:1-45	(diar. 7.11.1985)
KM 23274:1-316b	(diar. 10.9.1986)
KM 23593:1-302	(diar. 23.6.1987)
KM 24389:1-356	(diar. 7.10.1988)
KM 24751	(diar. 6.8.1989)
KM 24834:1-384	(diar. 15.9.1989)
KM 25636:1-183	(diar. 30.6.1990)

Aiemmat kenttätutkimukset:

- Matti Bergström ym. 1985, tarkastus (Bergströmin kertomus)
- Matti Bergström, Juha Lauren, Timo Jussila & Tuula Heikkurinen-Montell 1986, fosfaattinäytteiden otto polttokalmiston ympäristöstä (kartta 1:500 ja muistiinpanot fosfaattinäytekuopista kaivauskertomuksen 1986 liitteenä)
- Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1986-90, kaivauksia

Muut tutkimukset ja kertomukset:

- Tuula Auer, Kaksi konservointikertomusta vuodelta 1987 (toinen koskee löytöjä KM 22964 ja 23274 ja toinen löytöjä 23593). Esihist. toimiston top. arkisto.
- Pirjo Jussila, Makrofossiilianalyysi kaivauksen 1986 maanäytteistä (luettelo vuodelta 1987 kaivauskertomuksen 1986 liitteenä).
- Tuija Jantunen, fosfaattinäytteiden analyysi (taulukko vuodelta 1986 kaivauskertomuksen 1986 liitteenä).

Julkaisut: Jyri Saukkonen: Museoviraston kaivaukset Kodjalassa. Varelia 2/89. Åbo Akademins kopieringscentral. S. 25-29.

3. KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA ALUEEN TOPOGRAFIA

Ks. kaivauskertomusta 1986, s. 4-5. - Ks. myös oheisen kaivauskertomuksen tiekarttaotetta s. 18, peruskarttaotetta s. 19 ja osayleiskarttaa s. 20.

4. KAIVAUSPAIKAN KUVAUS

Ks. kaivauskertomusta 1986, s. 7-9. - Ks. myös oheisen kaivauskertomuksen osayleiskarttaa s. 20.

5. KAIVAUSALUE, KAIVAUSMENETELMÄ JA KAIVAUSTYÖN KULKU

(osayleiskartta s. 20, kartta kaivettujen kerrosten määrästä kaivausalueen eri osissa s. 21)

Kaivausta jatkettiin siitä, mihin edellisenä vuonna oli päästy; edellisen vuoden kaivauksen päätteeksi muovilla peitetyt alueet olivat säilyneet hyvin muovin alla. Kaivausalue käsitti yhden yhtenäisen alueen kalmistokumpareen jäljellä olevan osan luoteisosassa. Itäosastaan kaivausalue rajautui koordinaattilinjaan $y = 200$, eteläosastaan linjaan $x = 500$ ja muualla kalmiston reunaan.

Kaivausalueen laajuus oli n. 36 m^2 . Kahdeksan m^2 :n alueelta kaivettiin kaksi kerrosta, kerrokset 3-4, ja muualta kaivausalueelta kolme kerrosta, kerrokset 2-4. Alueen kaivaminen oli aloitettu jo edellisenä vuonna, eikä 1991 avattu uutta kaivausaluetta. Pohjaan ei saatu kaivettua mitään osaa kaivausalueesta. Kaivausalueelta tehtiin vaaitus tasosta 1, joka oli kaivettu jo edellisenä vuonna, ja kyseinen tasokartta on piirretty puhtaaksi oheiseen kertomukseen (s. 22). Tasoa 4 puolestaan ei ennätetty vaaita kokonaan, joten kartta piirretään puhtaaksi vasta kaivauskertomukseen 1992.

Kaivauksella kaivettiin pohjaan (eli 5. kerros) myös 1986 kaivamatta jätetty kapea kaistale, joka sijaitsi kaivausalueen 1986 länsipäädyssä, ruuduissa 496-499/187-189 (kaivauskertomus 1986, s. 12-13 ja tasokartta s. 49). Kaistaleesta otettiin vaaitusluvut, jotka on lisätty vuoden 1986 tasokartalle, johon edellä viitataan. Kaistaleesta tulleet löydöt on luetteloitu numeroilla KM 26563:214-215.

Kaivausmenetelmä, kaivauksen dokumentointi, koordinaatisto ja kiintopiste on selostettu jo kaivauskertomuksessa 1986 (s. 9-11), eikä niihin puututa enää tässä, koska 1991 toimitettiin edellisten vuosien tapaan, noudatettiin samaa koordinaatistoa ja käytettiin samaa kiintopistettä. (Ks. työkuvia: kuvat 23-24 s. 32, F 89125, dia 25058)

Pohjaan kaivettujen alueiden täyttöö kalmistokivillä ja -maalla jatkettiin, mutta mitään osaa kaivetuista alueista ei ole vielä entisöity valmiiksi. Kaivauksen päätteeksi kaivausalue peitettiin rakennusmuovilla edellisvuosien tapaan.

6. TUTKIMUKSET METALLINETSIMELLÄ

(kartta metallinetsimellä tutkituista alueista s. 26, kuvat 25-26 s. 33, dia 25059)

13. ja 14. kesäkuuta kaivauksella vierailivat metallinetsimen kanssa turkulaiset arkeologian harrastajat Matti Eloranta ja Heimo Kumlander. Metallinetsimellä tutkittiin yhteensä n. 5-6 tunnin ajan ennen kaikkea kalmistokumpareen jäljellä olevaa osaa kiertävää ja tästä kohti kaakkoa eli kohti kalmisto B:tä menevää viljelystietä (traktoriuraa). Tiestä tavattiin yllättävän paljon löytöjä (26563:229-270). Lisäksi tutkittiin kalmistokumpareen eteläpuoliskoja 1985 hävitettäessä syntyneitä profiilileikkausta, jolloin löydettiin muutamia löydöksiä (:225-228) sekä profiilileikkauksen ja viljelystien väliin jäävä kapea kaistale.

Traktoriuraa tutkittiin 100 m:n matkalta. Tarkasti tutkittiin n. 60 m ja vähemmän tarkasti, sellaisilla kohdilla, missä vähempi tarkkuus tuntui riittävän, n. 40 m. On kuitenkin huomattava, että metallinetsin oli sellaista tasoa (hinta n. 2500 mk), että se havaitsi esim. pienet pronssiesineiden katkelmat n. 5 cm:n syvyyteen asti, mutta ei syvemältä.

Suurin osa löydöistä (:229-267) tavattiin kalmistokumpareta 1985 raivattaessa (hävitettäessä) syntyneen profiilileikkauksen ja kalmistokumpareen jäljellä olevan eteläpuolelta, kumpareen jäljellä olevaa osaa kiertävästä tilustiestä, linjan x= 494 eteläpuolelta ja linjojen y= 191-193 väliltä. Pari löydöstä (:268-269) tuli kalmistokumpareen jäljellä olevan osan länsipuolelta, paikkaa kiertävästä viljelystiestä, linjan y= 189 länsipuolelta ja linjojen x= 505-506 väliltä.

Valtaosa löydöistä on metalliesineitä tai -esineiden katkelmia, mutta kaivettaessa etsimen hälyttämissä paikoissa löydettiin myös jonkin verran mm. saviastianpaloja ja palanutta luuta. Metallilöytöjen joukossa on varsin huomattavia esineitä, kuten krapusolki, sankasolki, spiraalirennerengas, kullattua pronssia oleva miekan väistimen koristelevy ja kil-

venkupura (:229-231,237-238). Itse asiassa varsinaisen kaivausalueen esinelöydöt ovat metallinetsimellä löydettyjä paljon vähäisemmät.

Tiemaasta tavatut löydöt (:229-270) ovat sijainneet alunperin kalmistokumpareen 1985 hävitetyllä eteläpuoliskolla, josta aiemmat löydöt ovat KM 22964:1-45, 23274:314 ja 25636:151-183; lueteltuihin löytöihin ei ole laskettu mukaan eri vuosina kalmistokumpareta hävitettäessä syntyneestä profiilileikkauksesta löydettyjä löytöjä. Löydöt joutuivat viljelystiehen raivattaessa kalmistokumpareen eteläpuoliskoa pois 1985; ne putosivat maahan, kun kumpareen eteläpuoliskon maa-ainesta lastattiin pois vietäväksi. Kun kumpareen eteläpuolisko oli raivattu pois ja muinaisjäännöksen olemassaolo todettu, maanomistaja ei saanut enää ajaa traktorilla kalmistokumpareen yli, kuten hän oli tehnyt siihen asti. Tämän vuoksi hän alkoi kiertää traktorilla kalmistokumpareen jäljellä olevaa osaa, johon muodostui tai tehtiin nykyisinkin käytössä oleva traktoriura. Metallinetsimen käytön yhteydessä tavatut löydöt joutuivat näin traktoriuraan. Yksi esine (:270) oli kulkeutunut mahdollisesti traktoriuraa parannettaessa jopa n. 45 m:n päähän kalmistosta, paikalle, jota käytettiin traktoriurana ilmeisesti jo ennen kalmistokumpareen eteläpuoliskon hävitystä. Ennen metallinetsimen käyttöä kalmiston tutkijoilla ei ollut aavistustakaan siitä, että viljelystiessä voisi olla löytöjä, ja kun metallinetsintä alettiin kokeilumielessä käyttää, löytöjen esiintuleminen oli täydellinen yllätys.

Metallinetsin hälytti myös pellon reunassa kalmistokumpareen eteläpuolella, samalla kohtaa, mistä tuli eniten löytöjä viljelystiestä, mutta oraan vuoksi näitä paikkoja ei voitu kaivaa. Myöskään itse peltoa ei voitu tutkia etsimellä oraan vuoksi.

Matti Elorannan ja Heimo Kumlanderin kanssa sovittiin, että tutkimuksia metallinetsimellä pyritään jatkamaan kesällä 1992. Tällöin on syytä tutkia pelto kalmistokumpareen jäljellä olevan osan etelä-lounais -puolelta, alueelta, missä kalmistokumpareen hävitetty eteläpuolisko on sijainnut. Sen sijaan viljelystien tutkiminen ei ole enää tarpeen nyt käytetyn etsimen tasoisella laitteella, ei edes vähemmän tarkasti tutkituilla osuuksilla, koska kalmistokumpareen jäljellä olevan osan länsipuolelta tiestä tavattiin vain vähän kalmistolöytöjä (:268-269) ja muutama resenti löytö ja koska kalmistokumpareen kohdalta kohti kaakkoa eli kohti kalmisto B:tä viljelystiestä tavattiin vain yksi löytö (:270), vaikka tie tutkittiin tarkasti monen kymmenen metrin matkalta.

Viljelystien tutkiminen tehokkaammalla metallinetsimellä sen sijaan olisi hyödyllistä. Tiestä hälytyskohtia kaivettaessa löydetty saviastianpalat yms. osoittavat myös, että tällaisia löytöjä on tiemaassa vielä paljon enemmän. Jos nämä löydöt halutaan saada tal-

teen, tiemaa on seulottava. Tiemaan kovuudesta ja seulottavan maamäärän suuruudesta johtuen seulominen vaatisi varsin paljon työtä.

7. KALMISTON RAKENTEESTA KAIVAUSALUEELLA

(tasokartat s. 22-24; kuvat 1-11 s. 27-29; F 89090, 89093, 89095, 89097-098, 89108; diat 25028-037)

Kalmiston rakenteesta kaivaus ei paljastanut olennaisesti uutta. Seuraavassa selostetaan kuitenkin tärkeimmät havainnot.

Kalmistokiveys kaivausalueella oli samanlaista rakenteetonta kiveystä kuin aiempina vuosina. Kiveys oli tiheimmillään tasossa 1 eli pintatasossa, tasossa 2 se oli harvempaa ja tasossa 3 jo niin harvaa ja hajanaista, että kaivausalue oli paikoin kivetöntä. Tasossa 4 oli pohjamaa paikoin jo varsin laajalti näkyvissä. Kalmistokiveyksen reuna tasoissa 1-4 ei ollut niin selkeä kuin mitä aiemmin on haivaittu kaivausalueen itäpuolella (ks. kaivauskertomus 1987 s. 7 ja tasokartta s. 35, kertomus 1989 s. 6 ja tasokartat s. 24-27). Kalmistokiveyksen välinen kalmistomaa oli samanlaista, tummaa ja noensekaista, kuin aiemminkin. Tasokartoille s. 23-24 kalmistomaan reuna on merkitty noudattamaan kalmistokiveyksen reunaa, johon myös löydöt loppuivat, mutta kalmistomaa ei käytännössä juurikaan erottunut kalmiston reunan ulkopuolisesta multa-/humusmaasta.

Kuten edellä (s. 3) on selostettu, jätettiin vuoden 1986 kaivauksessa kaivausalueen länsipäähän, ruutuihin 496-499/187-189, kaivamaton kaistale, joka kaivettiin pohjaan 1991. Kaistale jätettiin 1986 kaivamatta, koska siinä oli joukko kookkaanpuoleisia kiviä, jotka Anna-Liisa Hirviluodon mielestä olisivat saattaneet olla osa lähinnä lounais-koillis- tai pohjois-etelä -suuntaista reunakehää, joka jatkuisi linjan $x = 500$ pohjoispuolelle, jota alettiin kaivaa vasta 1990 (ks. kaivauskertomus 1986 s. 12-13). Kaivauksissa 1990-91 havaittiin kuitenkin, että kivet eivät muodostaneet reunakehää.

8. KALMISTOSTA LÖYDETYT UHRIKUOPAT

(tasokartat s. 22-24; yksityiskohtakartta kuppikiven kuopista s. 25; kuvat 1, 4, 7, 9-13 ja 22 s. 27-30 ja 32; F 89097-098, 89103, 89105-106, 89108, 89127, 89131-132; diat 25028, 25031, 25033-035, 25037-043, 25055-057)

Kaivauksen aikana 6. kesäkuuta huomattiin uhrikuoppia kalmiston pohjoisreunalla olevassa kookkaassa kivessä, ruuduissa 505-506/195-196. Kuopat keksittiin, kun tason 2

kiviä harjattiin puhtaiksi kuvaamista varten. Uhrikuopat ovat olleet alunperin ylimmän kalmistokerroksen (kerros 1) peittämiä, joten ne voitiin havaita vasta, kun kyseinen kerros oli poistettu. Kaivauskertomuksen 1990 kuvasta 1, jossa kuppikivi on paljas ja ylin kalmistokerros tasossa 1, näkyy hyvin, kuinka kalmistokerros ulottui kuoppien päälle.

Kuppikivi on kalmiston kookkain kivi ent. keskuskiven jälkeen, joka on vielä selvästi kuppikiveä isompi. Kuppikivi on kuitenkin osittain lohkoutunut. Kiven pituus on 1,8 m, leveys 1 m ja korkeus $\frac{1}{2}$ m. Kivi sijaitsee aivan kalmiston pohjoisreunalla, kalmiston reunan suuntaisesti niin, että kalmisto rajautuu kuppikiven pohjoispuolella itse kiveen, ja kuppikiven eteläpuoli on kokonaan kalmiston ulkopuolista aluetta. Oheisen kertomuksen kartoilta puuttuva kiven itäpää on kaivauskertomuksen 1989 tasokartoilla s. 24-27.

Kuppikivi on ollut alkuaan turpeen ja kasvillisuuden peitossa niin, että vain pieni osa kivistä oli näkyvissä ennen kaivausta (ks. kaivauskertomuksen 1987 kuvaa 5, jossa kiven itäpää näkyy kuvan keskivaiheilla, metallisen valikuvaustelineen alaosasta vajaan 1 cm alaspäin; ks. myös kaivauskertomuksen 1988 kuvaa 3 ja kertomuksen 1989 kuvia 1-7, joissa kuppikiven itäpää erottuu paljaana muun osa kivistä ollessa turpeen peitossa).

Uhrikuoppia kivessä on kaikkiaan kuusi (kuopat 1-6). Kuopat sijaitsevat kiven kalmistonpuoleisella sivulla. Äärimmäiset kuopat ovat 60 cm:n päässä toisistaan. Kuopat 1 ja 2 ovat selvästi kuoppia 3-6 isompia ja selkeämmin erottuvia. Syvin ja helpoimmin havaittava on kuoppa 1. Kuopat 3-6 näyttävät lähinnä matalilta painanteilta varsinkin kuoppaan 1 verrattuna, mutta mielestäni ne ovat kuitenkin myös uhrikuoppia.

Seuraavassa kuoppien 1 - 6 kuvaukset:

1. Kuopan halkaisija 5 - 5 $\frac{1}{2}$ cm ja syvyys n. 2 cm. Sijaitsee kiven eteläsyryllä, n. 45 asteen kulmassa olevalla kaltevalla pinnalla,
2. Kuopan halkaisija 4 - 5 $\frac{1}{2}$ cm ja syvyys n. 0,7 cm, kuoppa on selvästi kuoppaa 1 matalampi. Sijaitsee edellisen vieressä, paikalla missä kiven pinnan kaltevuus vähäisempää kuin kuopan 1 kohdalla.
3. Kuopan halkaisija n. 2 $\frac{1}{2}$ cm ja syvyys n. 0,4 cm. Sijaitsee samanlaisella kaltevalla pinnalla kuin kuoppa 2.
4. Kuopan halkaisija 3 cm ja syvyys n. 0,4 cm. Sijaitsee samanlaisella kaltevalla pinnalla kuin kuopat 2-3.
5. Kuopan halkaisija 2 $\frac{1}{2}$ - 3 cm ja syvyys n. 0,4 cm. Sijaitsee samanlaisella kaltevalla pinnalla kuin kuopat 2-4.
6. Kuopan halkaisija 3 cm ja syvyys 0,5 - 0,7 cm. Kuoppa on tasapohjaisempi kuin kuopat 3-5, vaikka on muuten samanmuotoinen ja kokoinen kuin mainitut kuopat. Kuoppa 6 on myös helpoimmin havaittava kuopista 3-6.

9. LÖYDÖT

9.1 Löytöjen laatu, määrä, ajoitus ja levinneisyys kaivausalueella

Löytöjä kaivauksessa saatiin seuraavasti (KM 26563:1-270):

Koruja ja koristeita (pronssia, jollei toisin mainita):

- krapusolki :229
- tasavartisen soljen tai krapusoljen katkelma :141
- sankasolki, rautaa :230
- spiraalirannerengas :231
- rannerenkaan katkelmia 2 kpl :232
- kaularenkaan katkelma :233
- pronssispiraalin katkelma :234
- pronssilevyn katkelma, mahdollisesti kolmio- tai rengaspäisen koruneulan neulalaitteeseen kuuluvasta koristelevystä :235
- (määrittämätön) pronssikoriste :191 (löytöpaikallaan ja -asennossaan, mutta ei in situ: kuvat 20-21 s. 31-32, F 89122, diat 25052-054)
- rautahakasen silmukkaosa :207 (löytöpaikallaan ja -asennossaan, mutta ei in situ: kuva 22 s. 32, F 89127-129, diat 25055-057)
- helmiä 3 kpl, lasimassaa :17, 142, 151

Aseita:

- miekan väistimen koristelevy, kullattua pronssia :237
- kilvenkupura, rautaa :238

Työvälineitä:

- naskali tai taltta, rautaa :50 (in situ: kuva14 s. 30, F 89110, diat 25044-045)
- hioimen katkelma :69
- kuutiokivi :73

Muita pronssiesineitä:

- atulat :236

Muita rautaesineitä:

- astian katkelmia 5 kpl :87-89 (:87-88 löytöpaikallaan ja -asennossaan, mutta ei in situ: kuvat 15-16 s. 30, F 89114, diat 25046-048)
- hela :1
- helan katkelma :254
- hevosenkengän naula :255
- niittejä 14 kpl :225, 239-250, 270
- niitin katkelma :35
- niitin kantoja 2 kpl :208, 226
- niitin kannan katkelma :251
- niitin kannan katkelma? :252
- niitin tai naulan katkelma :25
- vartaan katkelmia 6 kpl :26, 41, 257-259, 268
- (määrittämättömiä) esineen katkelmia 2 kpl :192, 256

- rautalevyn katkelma :253
- rautapaloja 3 kpl :40, 143

Muita esineitä tai esineiden katkelmia (osa epävarmoja):

- savikiekon katkelmia 7 kpl/157½ g :13, 217, 221
- palanutta savea 1 kpl/7 g, nähtävästi savikiekon katkelma :218
- palanutta savea 1 kpl/7 g, ehkä savikiekon katkelma :262
- savikiekon katkelma tai saviastian kylkipala :219
- saviastian pohjapala tai saviesineen katkelma :114

Muita löytöjä (alle 1 g:n painoiset löydöt laskettu ½ g:n suuruisina):

- saviastianpaloja 2415 kpl/3926,5 g (:179 in situ: kuvat 18-19 s. 31, F 89119-120, 89135, diat 25049-051)
- reunapaloja 51 kpl/350 g
- pohjapaloja 5 kpl/59½g :79, 159, 166, 201, 210
- kylkipaloja 2359 kpl/3517 g
- koristettuja paloja 6 kpl/41½ g
 - koristettuja reunapaloja 1 kpl/28 g :74
 - koristettuja kylkipaloja 5 kpl/13½ g :27, 92, 121, 186, 187
- koristeettomia paloja 2409 kpl/3885 g
 - koristeettomia reunapaloja 50 kpl/322 g
 - koristeettomia pohjapaloja 5 kpl/59½ g :79, 159, 166, 201, 210
 - koristeettomia kylkipaloja 2354 kpl/3503½ g
- koristeettomia saviastian kylkipaloja? 2 kpl/2 g :84, 128
- palanutta savea 24 kpl/128½ g :20, 47, 67, 81, 118, 129, 133, 145, 171, 212, 215, 220, 222-224, 269
- rautakuonaa 1 kpl/802 g :56
- kuonaa 3 kpl/13 g :66, 146, 153
- tulus?piitä 1 kpl/6½ g :21
- kvartssia 8 kpl/37½ g :16, 22, 33, 38, 94, 126, 134
- sileäpintainen kivi :137b
- palanutta luuta 391 kpl/97½ g
- palamatonta luuta 1 kpl/alle 1 g :135
- eläimen hampaiden katkelmia 70 kpl/22½ g :83, 96, 104, 105, 205 (:104 in situ: kuva 17 s. 31, F 89116, dia)
- hiiltyneitä herneitä ja herneiden katkelmia yht. 15 kpl/1 g :116, 131
- hiilinäytteitä 3 kpl :9, 59, 72

Ajoitettavat löydöt ovat - pintapuolisen tarkastelun perusteella - merovingiaikaisia. Löytöjen levinneisyyteen kaivausalueella ei tässä yhteydessä puututa, koska kaivausalueelta ei saatu kaivettua pohjaan asti.

9.2 Löytökeskittymistä

Kaivauksella dokumentoitiin seuraavat kolme löytökeskittymiksi katsottavaa löytökoko-
naisuutta:

- 1) 26563:98-99: saviastianpaloja 146 kpl/223 g
- 2) 26563:148-150: saviastianpaloja 22 kpl/23½ g, palanutta luuta 77 kpl/16 g
- 3) 26563:178-180: saviastianpaloja 253 kpl/210 g (:179 in situ: kuvat 18-19 s. 31; F
89119-120, 89135; diat 25049-051)

10. TIIVISTELMÄ

Virilän Vainionmäen kalmisto A:n kaivaus 1991 oli löytöjensä puolesta vuoden 1990 kai-
vausta antoisampi. Uusina löytöinä tavattiin sankasolki (:230), spiraalirannerengas (:231),
atulat (:236) ja rauta-astian katkelmia (:87-89). Kullattua pronssia oleva miekan väisti-
men koristelevy (:237) on hyvä lisä kalmiston aiempiin, arvokkaisiin aselöytöihin. Tärke-
ää on myös se, että kalmiston 1985 hävitetyn eteläpuoliskon löytöaineistoa saatiin lisää
talteen metallinetsimellä. Tähän mennessä löydetyt kalmiston ajoittavat ovat - pintapuoli-
sen tarkastelun perusteella - merovingiaikaisia, eivätkä kesän 1991 löydöt muuttaneet
ajoitusta. Kalmiston rakenteen osalta kaivausta ei tuonut olennaista uutta. Kaivauksia
jatketaan 1992.

Helsingissä 2.9.1992

Jyri Saukkonen
FK

NEGATIIVILUETTELO

F 89088 - 135

Foto: Jyri Saukkonen

- 89088 Taso 2 luoteesta. Kertomuksen kuva 2.
- 89089 Kalmiston luoteisreunaa tasossa 2. Kuva koillisesta. Kertomuksen kuva 3.
- 89090 Taso 2 etelästä. Kuvan yläosassa kalmiston luoteisreunaa.
- 89091 Taso 3 pohjoiskoillisesta. Kuppikivi kuvan vas. laidassa. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita täytetty kalmistomaalla ja -kivillä. Kertomuksen kuva 4.
- 89092 Kalmiston luoteisreunaa tasossa 3. Kuva koillisesta. Kertomuksen kuva 5.
- 89093 Kalmiston reunaa kaivausalueen lounaiskulmassa tasossa 3. Kuva lounaasta.
- 89094 Sama luoteesta. Kertomuksen kuva 6.
- 89095 Tason 3 itäosaa pohjoisesta.
- 89096 Rautahakasen silmukkaosa KM 26563:207 löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). Kuvan yläosassa kuppikivi, jonka kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Kuva etelästä. Kertomuksen kuva 22.
- 89097 Taso 4 pohjoisluoteesta. Kuppikivi alhaalla vasemmalla. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä.
- 89098 Taso 4 etelästä. Kuppikivi lähellä kuvan oik. yläkulmaa. Etualalla kalmiston pohjaan kaivettua osaa, jota on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä.
- 89099 Kaivausaluetta tasossa 4. Kalmiston luoteisreunaa kuvan yläosassa. Kuva etelästä. Kertomuksen kuva 8.
- 89100 Kuppikivi etelälounaasta. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Etulalla kalmistokiveystä tasossa 3. Kertomuksen kuva 11.
- 89101 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) pohjoisesta. Kuoppa 1 oikealla ja kuoppa 2 vasemmalla. Etualla kalmistokiviä tasossa 3. Kertomuksen kuva 12.
- 89102 Kuppikivi (kuvan yläosassa) lähiympäristöineen etelästä. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Kalmistokiveys tasossa 3. Kertomuksen kuva 10.
- 89103 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) lounaasta. Kuopat ovat kuvan keskivaiheilla. Kuvassa myös kalmistokiveystä tasossa 2.
- 89104 Samat lännestä. Kuoppien oik. puolella kalmistokiviä tasossa 2. Kertomuksen kuva 13.
- 89105 Sama.

- 89106 Samat (kuvan keskustassa) päältä. Kuoppien eteläpuolella kalmistokiviä tasossa 2.
- 89107 Taso 2 pohjoisluoteesta. Kuppikivi kuvan vas. laidassa. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä. Kertomuksen kuva 1.
- 89108 Sama.
- 89109 Naskali tai taltta KM 26563:50 in situ. Kuva luoteesta. Kertomuksen kuva 14.
- 89110 Sama länsiluoteesta.
- 89111 Taso 4 pohjoisluoteesta. Kuppikivi kuvan vas. laidassa. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä. Kertomuksen kuva 7.
- 89112 Rauta-astian katkelmat KM 26563:87-88 (kuvan keskustassa) löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). N:o 87 kuvassa ylempänä ja n:o 88 tämän alapuolella. Kuva pohjoisesta. Kertomuksen kuva 15.
- 89113 Sama. Kertomuksen kuva 16.
- 89114 Samat (kuvan keskustassa) idästä.
- 89115 Eläimen hampaan katkelmia KM 26563:104 (kuvan keskustassa) in situ. Kuva etelästä. Kertomuksen kuva 17.
- 89116 Sama lännestä.
- 89117 Kuppikivi lähiympäristöineen länsilounaasta. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Kalmistokiveys tasossa 3. Kertomuksen kuva 9.
- 89118 Saviastianpaloja KM 26563:179 (kuvan keskellä, kivien välissä) in situ. Kuva lounaasta. Kertomuksen kuva 18.
- 89119 Samat (kuvan keskellä, kivien välissä) luoteesta.
- 89120 Samat (kuvan keskellä, kivien välissä) pohjoisesta.
- 89121 Samat (kuvan keskellä, kivien välissä), kun negatiiveissa 89118-120 näkyvät ylimmät palat on otettu pois. Kertomuksen kuva 19.
- 89122 Pronssikoriste KM 26563:191 (kuvan keskellä) löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). Kuva idästä.
- 89123 Sama etelästä. Kertomuksen kuva 21.
- 89124 Sama kaakosta. Kertomuksen kuva 20.
- 89125 Työkuva. Kerrosta 4 kaivetaan. Kuva kaakosta.
- 89126 Sama etelästä. Kertomuksen kuva 24.
- 89127 Rautahakasen silmukkaosa KM 26563:207 (kuvan alaosassa, kiven juurella) löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). Kuvan yläosassa kuppikivi,

jonka kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Kuva etelästä.

- 89128 Sama (kuvan keskellä, kiven juurella) etelästä. (Kuppikiven uhrikuopat eivät näy kuvassa).
- 89129 Sama (kuvan keskellä, kiven juurella) luoteesta. (Kuppikiven uhrikuopat eivät näy kuvassa).
- 89130 Työkuva. Kerrosta 2 kaivetaan ja tasoa 2 piirretään. Kuva pohjoiskoillisesta. Kertomuksen kuva 23.
- 89131 Kuppikivi (lukuunottamatta itäpäätään) kaakosta. Kiven vas. puolella kalmistokiviä tasossa 2.
- 89132 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) etelästä. Kuopat erottuvat kuvan keskustassa. Kiven edessä kalmistokiviä tasossa 2.
- 89133 Työkuva. Matti Eloranta käyttää metallinetsintä kalmistokumpareta 1985 hävitettäessä syntyneen profiilileikkauksen kohdalla. Kuva kaakosta. Kertomuksen kuva 26.
- 89134 Sama. Kertomuksen kuva 25.
- 89135 Saviastianpaloja KM 26563:179 (kuvan keskellä, kivien välissä) in situ, kun negatiiveissa 89118-120 näkyvät ylimmät palat on otettu pois. Kuva luoteesta.

DIALUETTELO

Diat 25028 - 071

Foto: Jyri Saukkonen (J.S.), Leena Söyrinki-Harmo (L.S.-H.)

- 25028 Taso 2 pohjoisluoteesta. Kuppikivi lähellä kuvan vas. alakulmaa. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä. Foto: J.S.
- 25029 Taso 2 pohjoisluoteesta. Foto: J.S.
- 25030 Tasoa 2 etelästä. Kuvan oik. yläkulmassa kuppikivi. Foto: J.S.
- 25031 Taso 3 pohjoisluoteesta. Kuppikivi kuvan vas. alakulmassa. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä. Foto: J.S.
- 25032 Tasoa 3 pohjoiskoillisesta. Foto: J.S.
- 25033 Tasoa 3 lounaasta. Kuvan yläosassa kuppikivi, jonka kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Foto: J.S.
- 25034 Taso 4 pohjoisesta. Kuppikivi kuvan vas. alakulmassa. Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä. Foto: J.S.
- 25035 Tasoa 4 etelästä. Kuppikivi kuvan oik. yläkulmassa. Foto: J.S.
- 25036 Kalmiston luoteisreunaa tasossa 4. Kuva etelästä. Foto: J.S.
- 25037 Kuppikivi (kuvan yläosassa) etelästä. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Etualalla kalmistokiveystä tasossa 3. Foto: J.S.
- 25038 Kuppikivi lounaasta. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Kiven edessä kalmistokiveystä tasossa 3. Foto: J.S.
- 25039 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkittynä liidulla. Kiven edessä kalmistokiviä tasossa 3. Kuva etelästä. Foto: J.S.
- 25040 Kuppikivi (lukuunottamatta itäpäätään) kaakosta. Kiven kookkaimmat uhrikuopat (kuopat 1 ja 2) erottuvat kuvan keskustasta vähän alavasemmalle. Kiven vasemmalla puolella kalmistokiviä tasossa 2. Foto: J.S.
- 25041 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) (kuvan keskellä). Kuoppien ja kuppikiven vasemmalla puolella kalmistokiviä tasossa 2. Kuva idästä. Foto: J.S.
- 25042 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) luoteesta. Kuvassa myös kalmistokiviä tasossa 2. Foto: J.S.
- 25043 Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa. Kuoppa 1 erottuu selvästi aivan kuvan keskellä, ja kuoppa 2 on kuopasta 1 loivasti alavasemmalle. Foto: J.S.
- 25044 Naskali tai taltta KM 26563:50 in situ (kiven päällä). Kuva länsiluoteesta. Foto: J.S.

- 25045 Sama. Foto: J.S.
- 25046 Rauta-astian katkelmat KM 26563:87-88 löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). Kuva pohjoisesta. Foto: J.S.
- 25047 Samat kaakosta. Foto: J.S.
- 25048 Samat pohjoisesta. Foto: J.S.
- 25049 Saviastianpaloja KM 26563:179 in situ (kuvan keskustassa, kivien välissä). Kuva etelästä. Foto: J.S.
- 25050 Samat lounaasta. Foto: J.S.
- 25051 Samat (kuvan keskustassa, kivien välissä), kun dioissa 25049-50 näkyvät ylimmät palat on otettu pois. Kuva luoteesta. Foto: J.S.
- 25052 Pronssikoriste KM 26563:191 (kuvan keskustassa) löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). Kuva kaakosta. Foto: J.S.
- 25053 Sama (kuvan keskellä) kaakosta. Foto: J.S.
- 25054 Sama lännestä. Foto: J.S.
- 25055 Rautahakasen silmukkaosa KM 26563:207 (kuvan alaosassa, vaalean kiven juurella) löytöpaikallaan ja -asennossaan (mutta ei in situ). Kuvan yläosassa liidulla merkittynä kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2). Kuva etelästä. Foto: J.S.
- 25056 Sama (kuvan keskustasta alaoikealle, vaalean kiven juurella) etelästä. Foto: J.S.
- 25057 Sama (kuvan keskustassa, vaalean kiven juurella) lounaasta. Foto: J.S.
- 25058 Työkuva. Seulaa pystytetään. Foto: L.S.-H.
- 25059 Työkuva. Matti Eloranta kokeilee metallinetsintä kaivausalueen länsireunalla. Foto: J.S.
- 25060 Kaivausesittelyä varten pystytettyä näyttelyä taukotilassa, Kodjalan koulun eteisaulassa. Foto: J.S.
- 25061 Samaa. Foto: J.S.
- 25062 Samaa. Foto: J.S.
- 25063 Paneeli "Keihäitä ja kilven osia" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25064 Paneeli "Miekkoja ja miekan osia" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25065 Paneeli "V. 1987 löytynyt asehauta" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25066 Paneeli "Veitsiä raudasta" ym. edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25067 Paneelit "Yhtä ja toista", "Koruja" ja "Pronssisolkia" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25068 Paneeli "Yhtä ja toista" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.

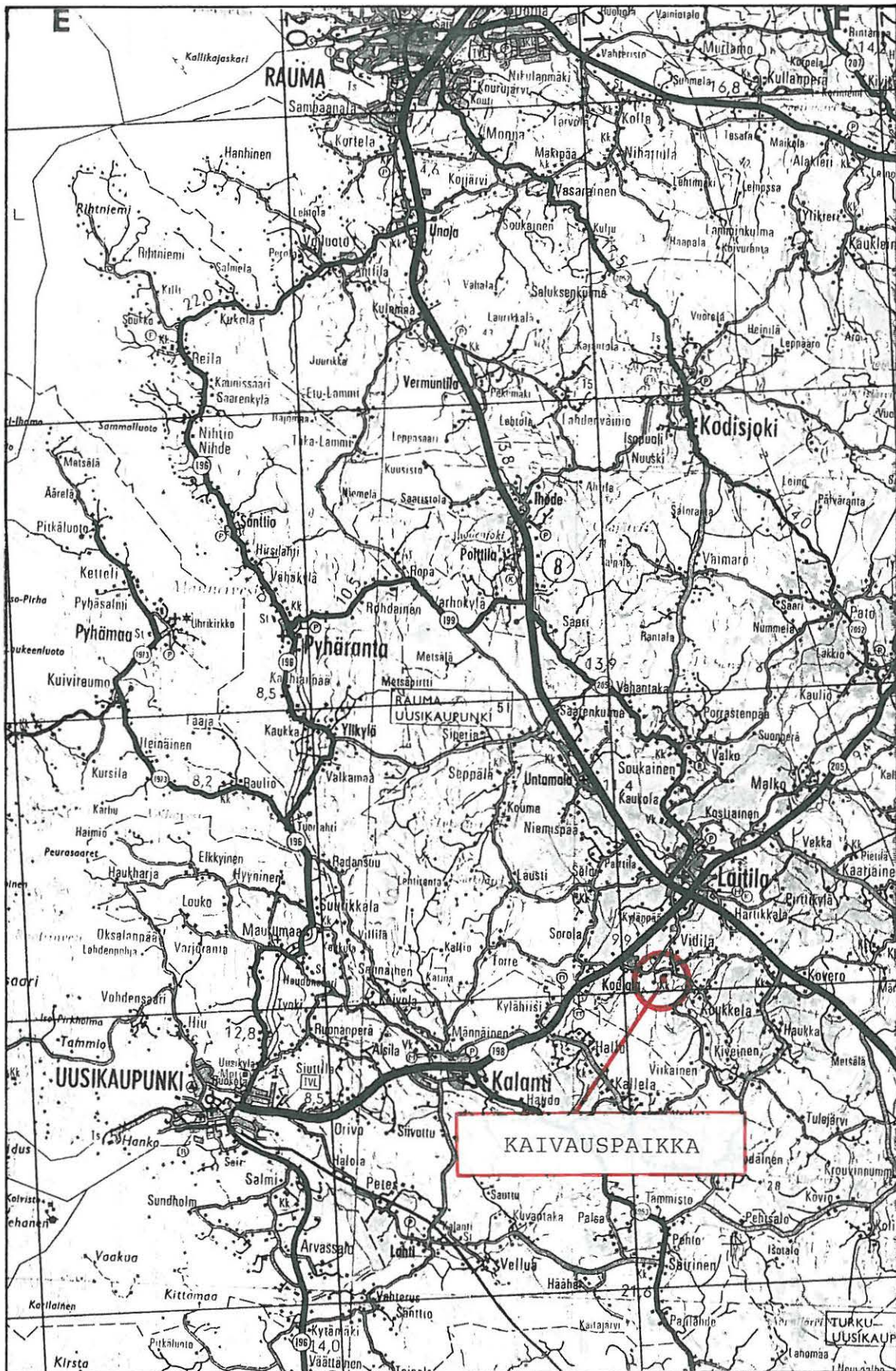
- 25069 Paneeli "Koruja" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25070 Paneeli "Pronssisolkia" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.
- 25071 Paneeli "Hevoskaluja" edellä mainitussa näyttelyssä. Foto: J.S.

KARTTALUETTELO

Ote Suomen tiekartasta 2, pain. 1977	1:200 000	A4	s. 18
Ote peruskartasta 1131 10 KALANTI, pain. 1984	1:20 000	A4	s. 19
Osayleiskartta	1:500	A4	s. 20
Kaivettujen kerrosten määrä kaivausalueen eri osissa	1:50	A4	s. 21
Ruudut 500-507/188-195, taso 1 (kalmistokiveyksen pinta)	1:50	A4	s. 22
Ruudut 500-507/188-195, taso 2	1:50	A4	s. 23
Ruudut 500-507/188-195, taso 3	1:50	A4	s. 24
Yksityiskohtakartta kuppikiven kuopista ruuduissa 505-506/195-196	1:5	A4	s. 25
Ote yleiskartasta 1987, johon merkitty metallinetsimellä tutkitut alueet	1:500	A4	s. 26

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A 1991

Karttaliite Jyri Saukkosen kaivauskertomukseen

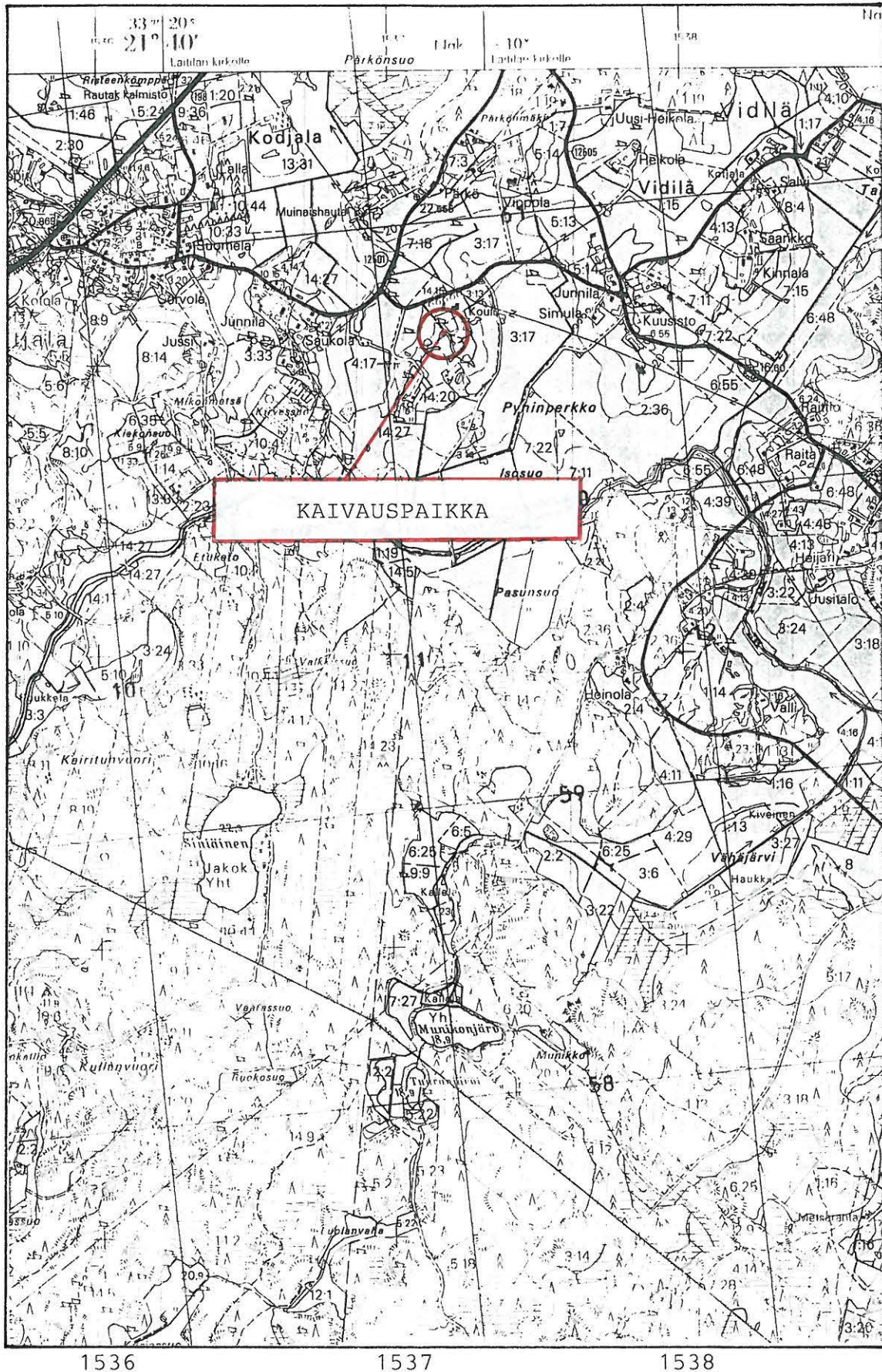

Ote Suomen tiekartasta 2, pain. 1977

1:200 000

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI kalmisto A 1991

Karttaliite Jyri Saukkosen kaivauskertomukseen

6750

6749

6748

6747

6746

Ote peruskartasta 1131 10 KALANTI, pain. 1984 1:20 000

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A

Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1991

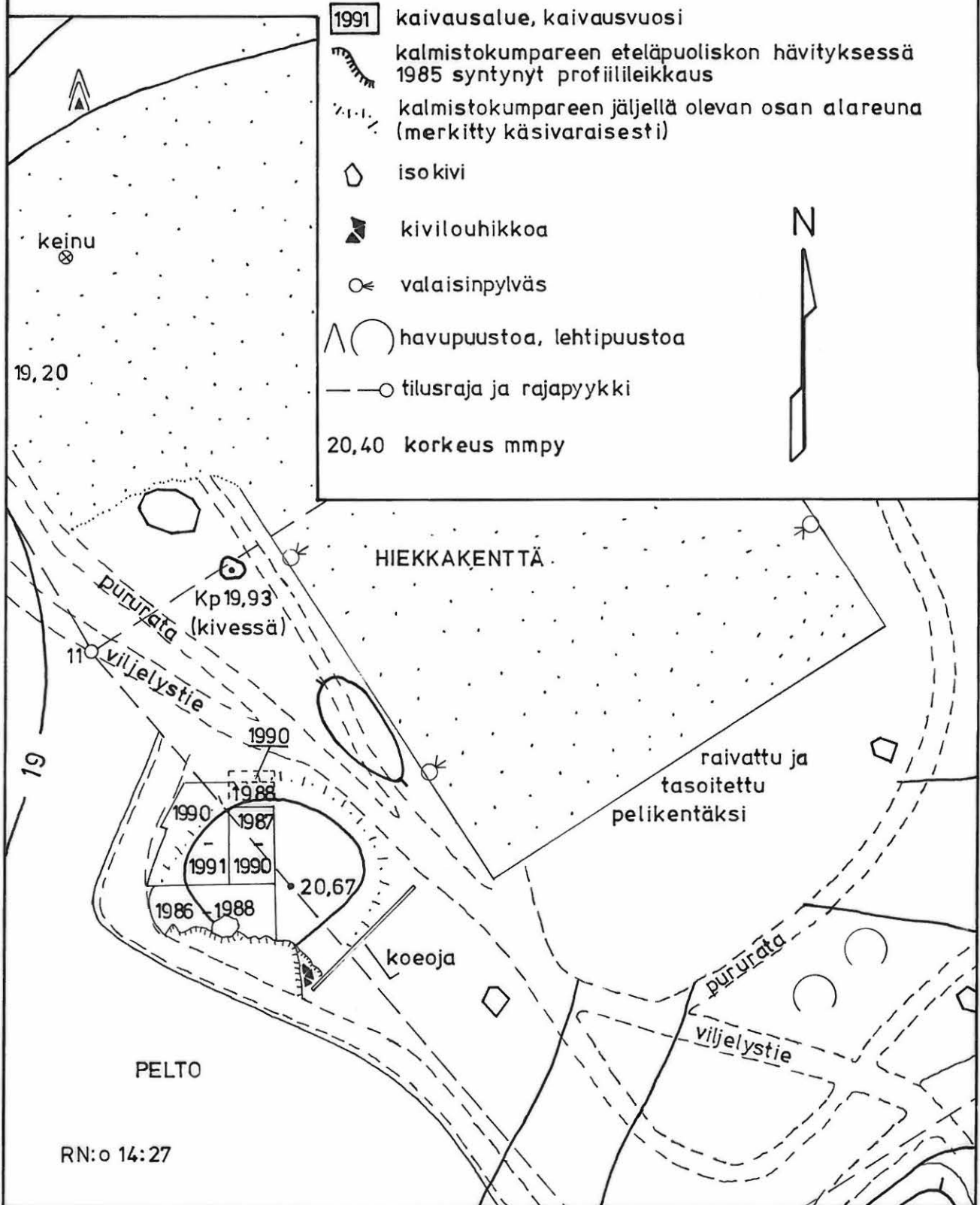
Osayleiskartta 1:500

Karttapohjana käytetty osayleiskarttaa 1987 (vastavalmistunut
Kodjalan koulun laajennusosa ei ole kartalla)

Kiintopiste: korkeus 19,93 mmpy/pl.139

Piirt. T. Gestrin

0 5 10 15 20 m

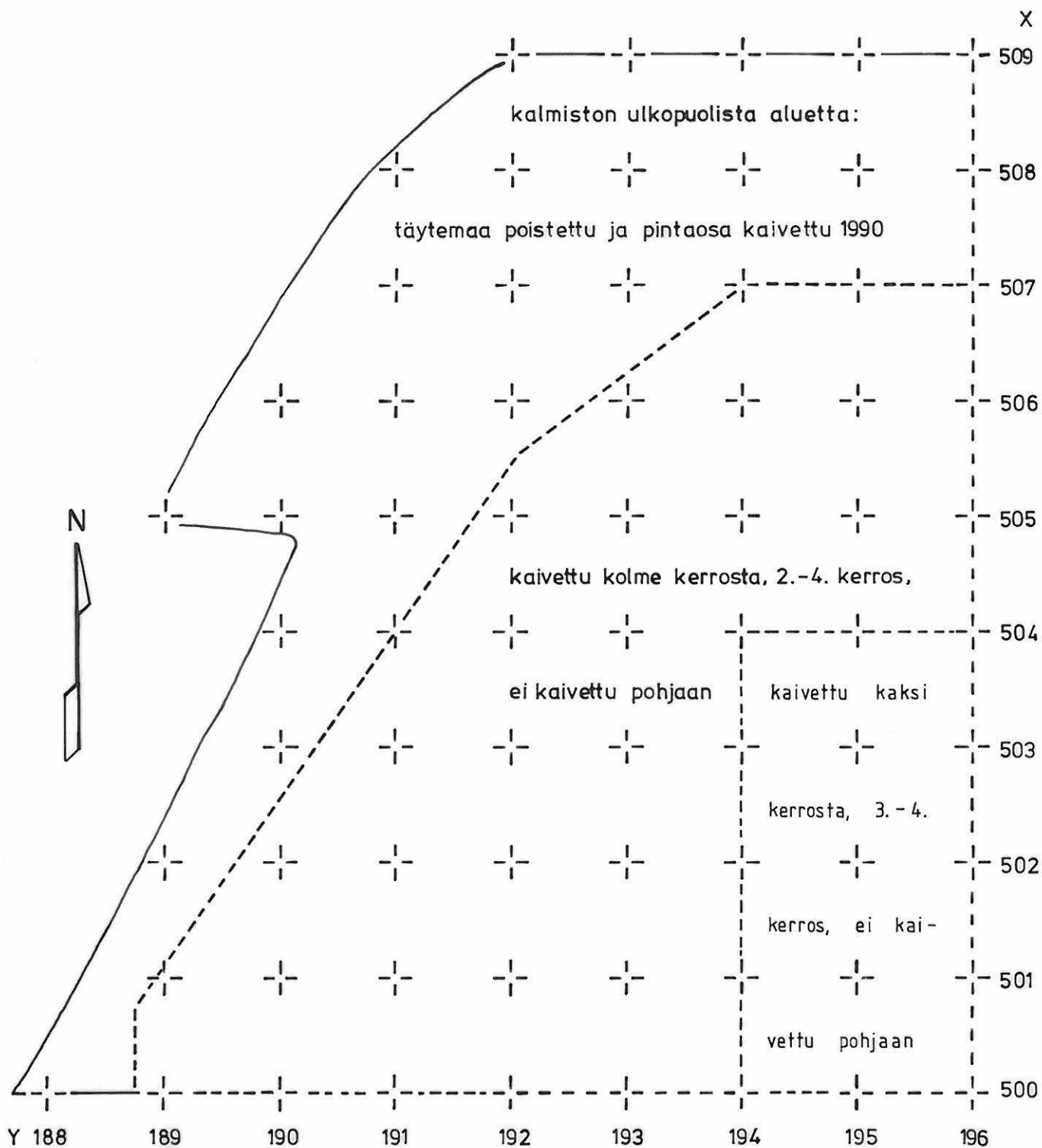

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A
 Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1991

KAIVETTUIJEN KERROSTEN MÄÄRÄ KAIVAUSALUEEN ERI OSISSA

MK. 1:50 1m.

PIIRT. T. GESTRIN

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A
 Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1990-91

Ruudut 500-507/188-195

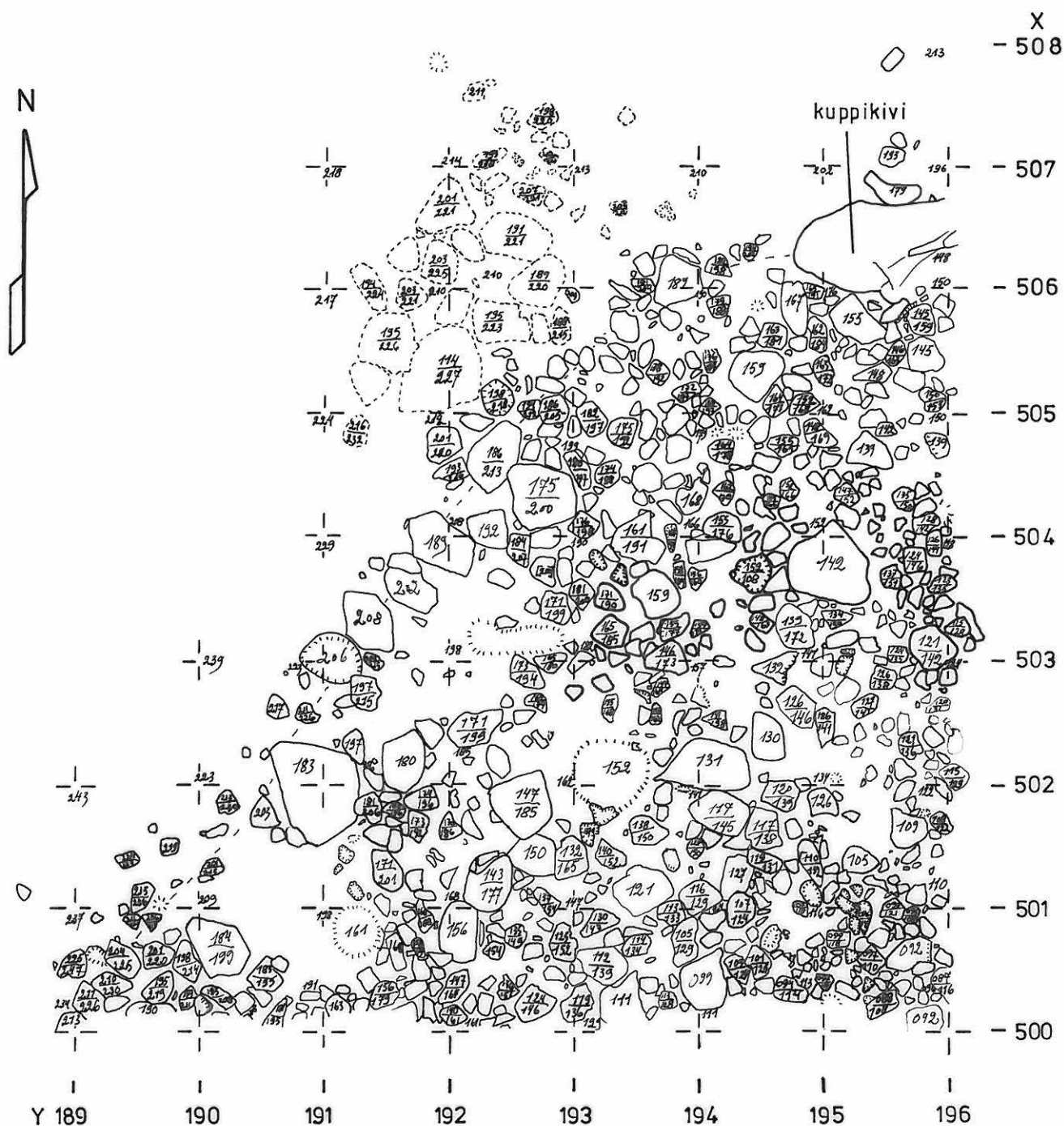
Taso 1 (kalmistokiveyksen pinta)

Mk. 1:50 1m

Kp.pl. = 139 = 19,93 m.mpy.

PIIRT. T. Gestrin

- tumma noensekainen kalmistomaa
- kalmiston reuna
- luontaisesti mureneva kivi
- kivi, joka osittain mureneva
- sekundaarinen täytemaan joukossa ollut kivi

LAILILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A
 Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1991

Ruudut 500-507/188 - 195

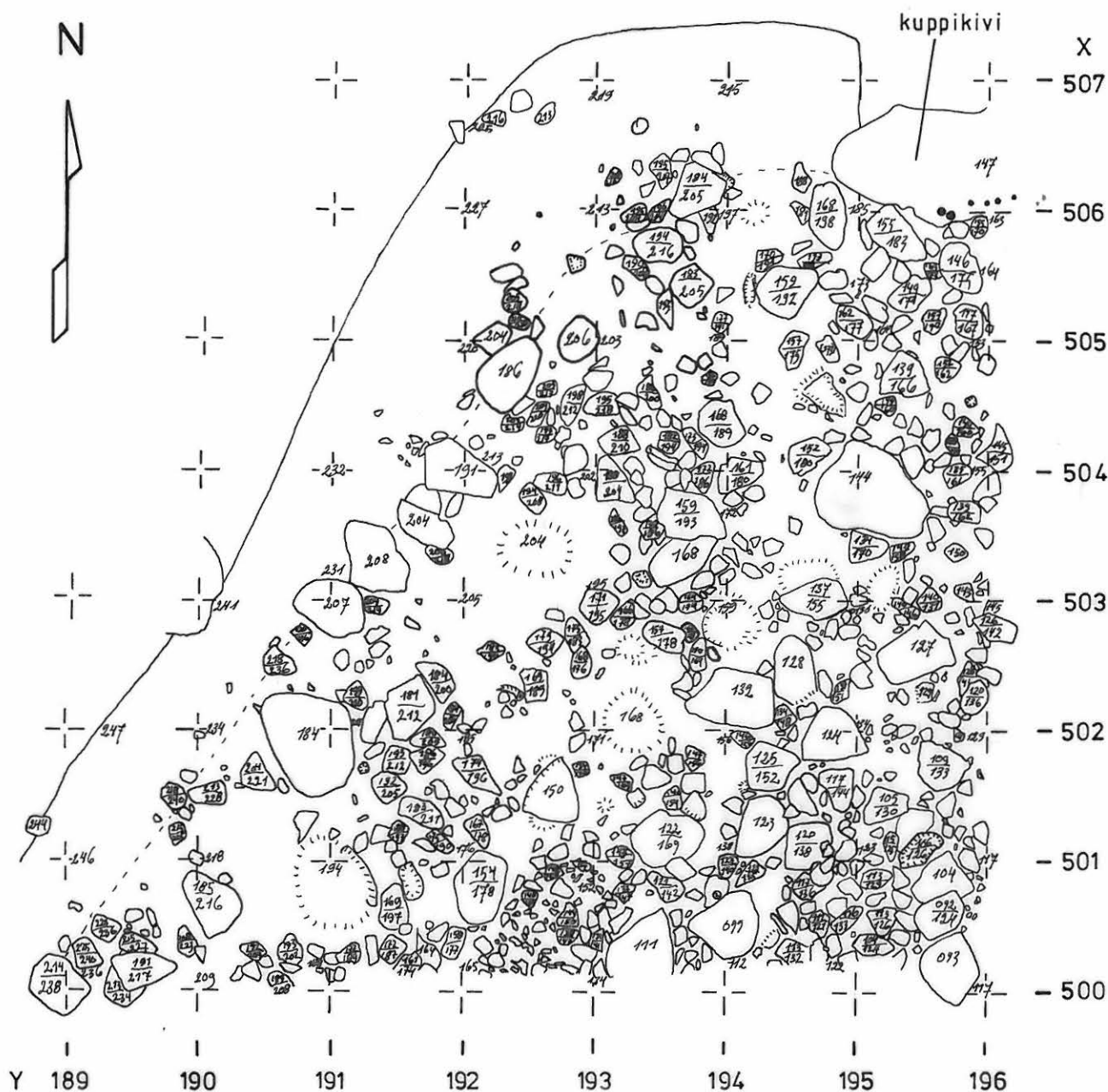
Taso 2

Mk. 1:50 1m

Kp. pl. = 139 = 19,93 m.mpy.

PIIRT. T. Gestrin

- tumma noensekainen kalmistomaa
- kalmiston reuna
- kaivetun alueen reuna
- luontaisesti mureneva kivi
- kivi, joka osittain mureneva
- uhrikuoppa (ruudut 505 - 506/195 - 196)
- luukeskittymä

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A
 Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1991

Ruudut 500-507/188-195

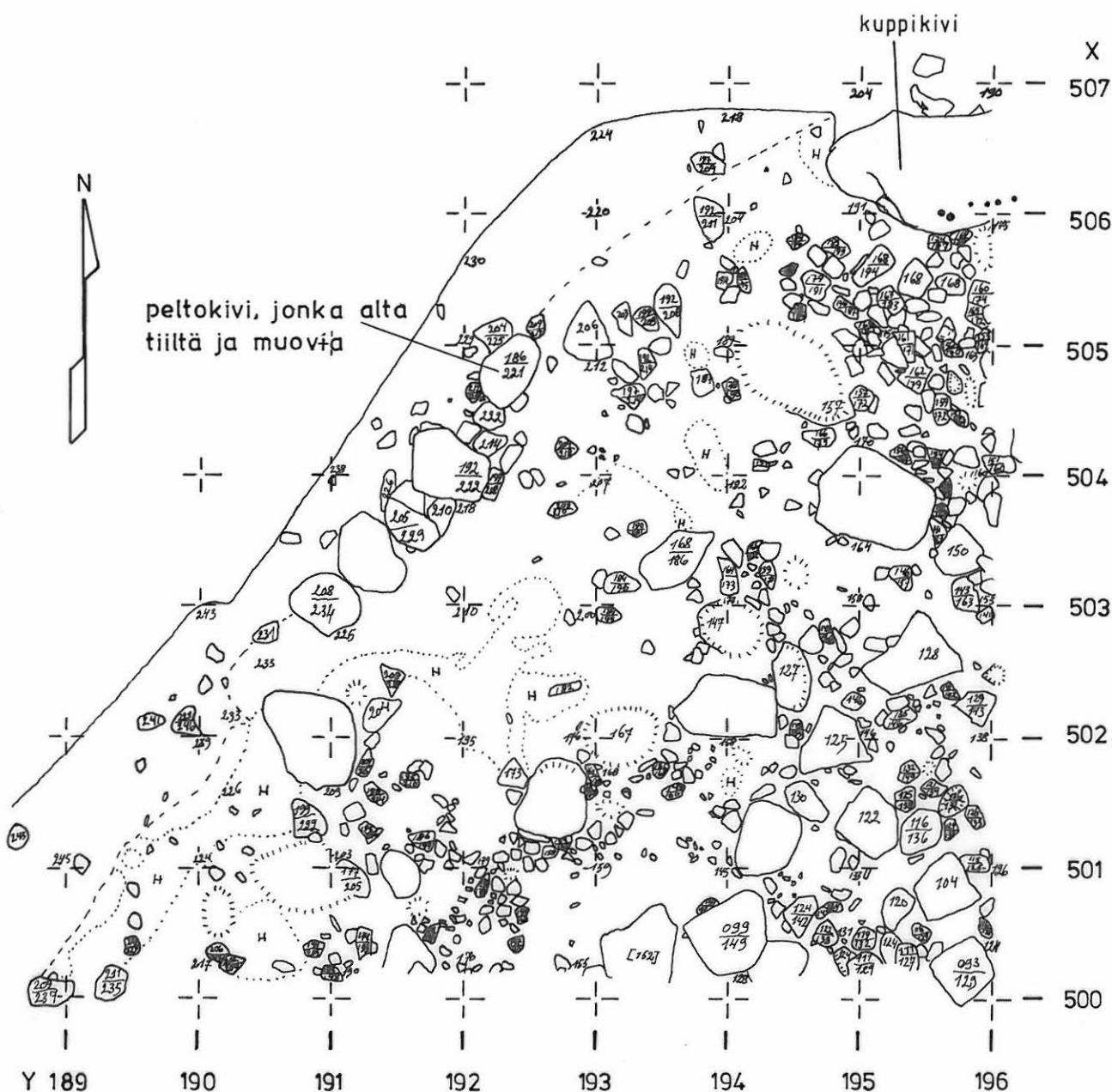
Taso 3

Mk, 1:50 1 m

Kp.pl. 139=19,93 m.mpy.

PIIRT. T.Gestrin

- tumma noensekainen kalmistomaa
- hiekka, koskematon pohjamaa
- kalmiston reuna
- kaivetun alueen reuna
- luontaisesti mureneva kivi
- kivi, joka osittain mureneva
- uhrikuoppa (ruudut 505 - 506/195-196)

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI, kalmisto A
 Museovirasto, esihistorian toimisto/Jyri Saukkonen 1991

Yksityiskohtakartta kuppikiven kuopista
 ruuduissa 505 - 506 / 195 - 196

Mk. 1:5 10 cm

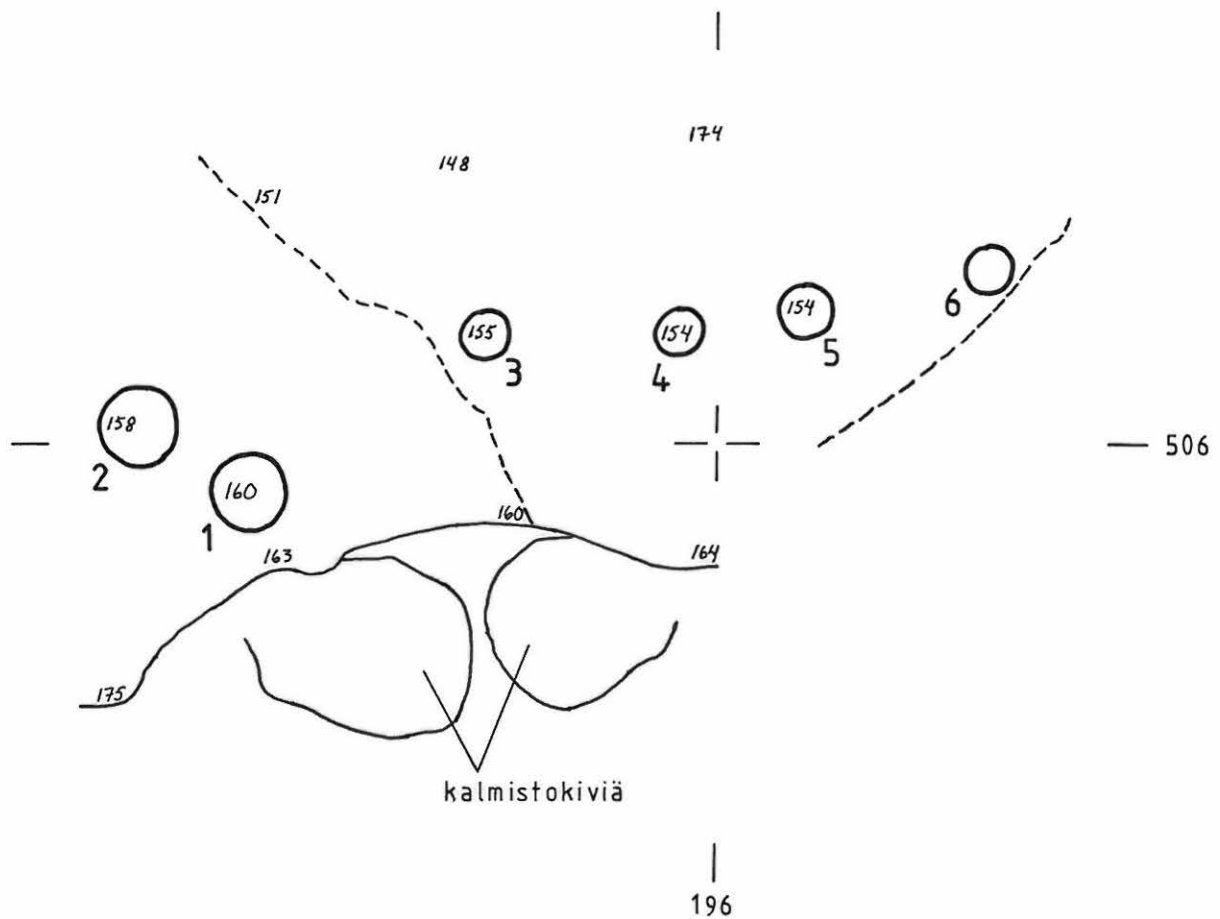
Kp. pl. = 139 = 19,93 mmpy

PIIRT. J. Saukkonen

1 - 6 uhrikuopat 1 - 6

 kiven reuna

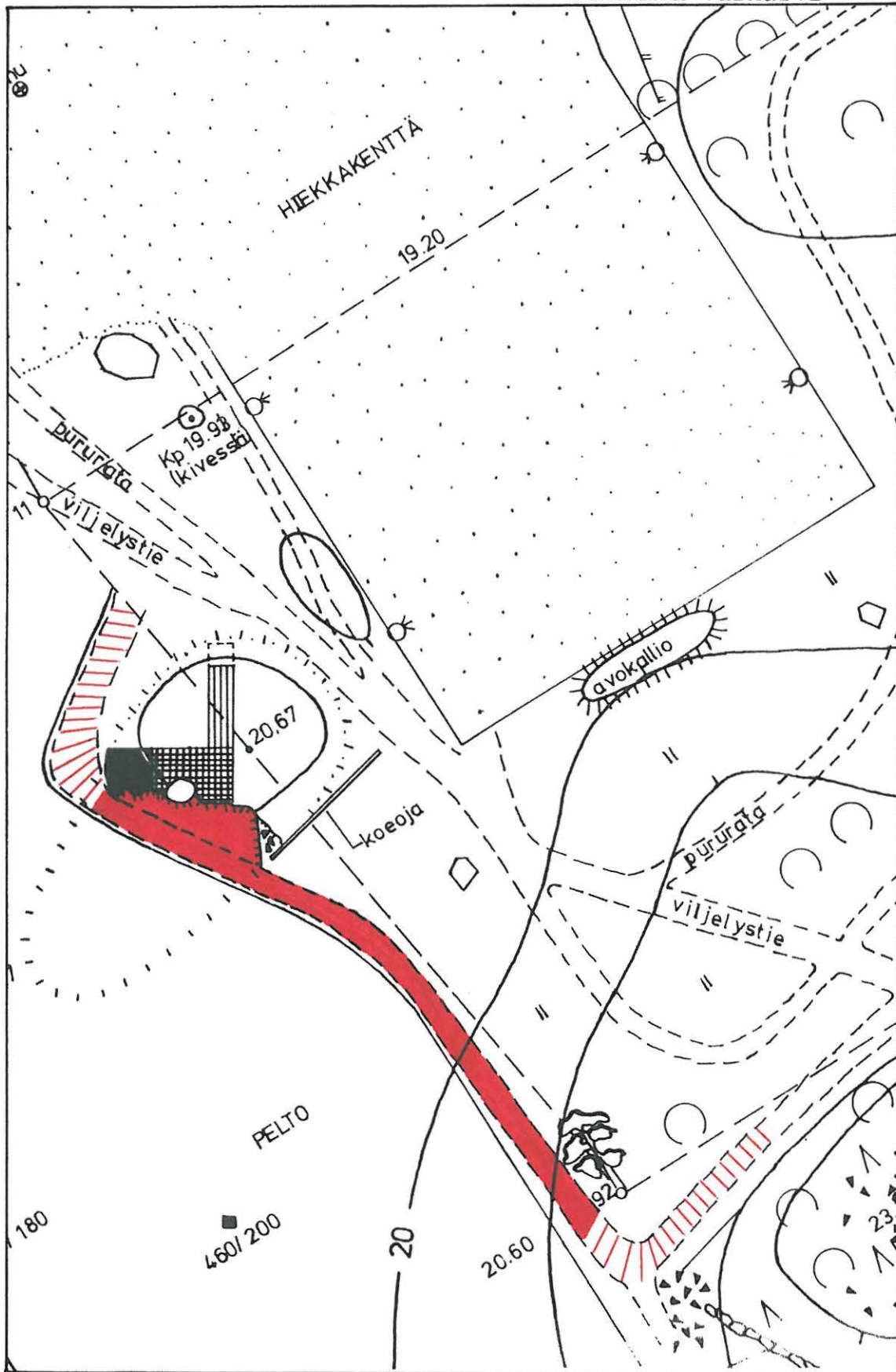
 halkeama kuppikivessä

Metallinetsimellä tutkitut alueet:

 alue tutkittu tarkasti

 alue tutkittu vähemmän tarkasti

Ote yleiskartasta 1987.

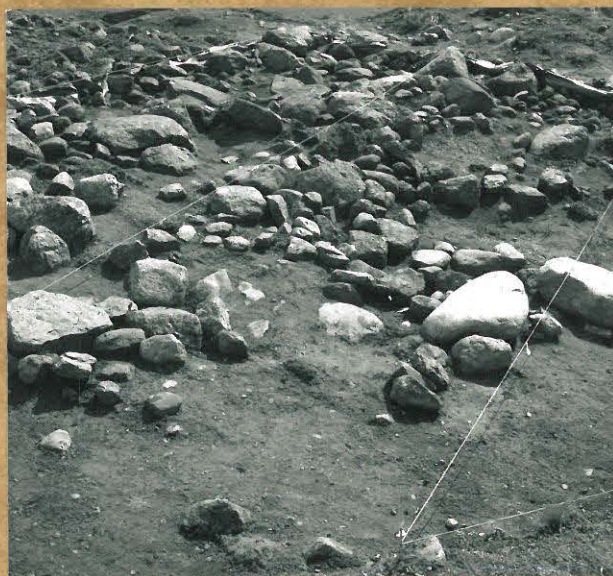
Mittakaava 1:500. Kartassa pohjoinen on ylhäällä.

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI
kalmisto A 1991

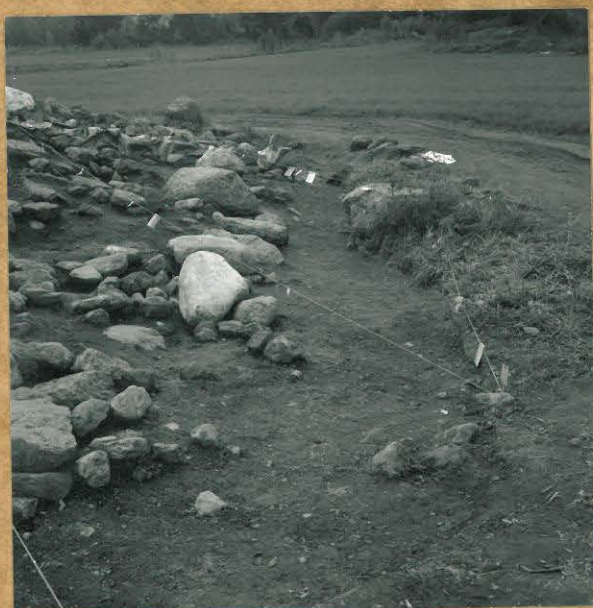
F 89107

Kuva 1. Taso 2 pohjoisluoteesta. Kuppikivi kuvan vas. alakulmassa (nuoli). Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä.

F 89088

Kuva 2. Tasoa 2 luoteesta.

F 89089

Kuva 3. Kalmiston luoteisreunaa tasossa 2. Kuvakoillisesta.

F 89091

Kuva 4. Taso 3 pohjoiskoillisesta. Kuppikivi kuvan vas. alakulmassa (nuoli). Kaivausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kaivettuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä.

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI
kalmisto A 1991

F 89092

Kuva 5. Kalmiston luoteisreunaa tasossa 3. Kuva koillisesta.

F 89094

Kuva 6. Kalmiston reunaa kairausalueen lounaiskulmassa tasossa 3. Kuva luoteesta.

F 89111

Kuva 7. Taso 4 pohjoisluoteesta. Kuppikivi kuvan vas. alakulmassa (nuoli). Kairausalueen itä- ja eteläpuolilla kalmiston pohjaan kairattuja osia, joita on täytetty kalmistomaalla ja -kivillä.

F 89099

Kuva 8. Kairausaluetta tasossa 4. Kalmiston luoteisreunaa kuvan yläosassa. Kuva etelästä.

LAITILA KÖDJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI
kalmisto A 1991

F 89117

Kuva 9. Kuppikivi lähiympäristöineen länsilounaasta. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla (nuoli). Kalmistokiveys tasossa 3.

F 89100

Kuva 11. Kuppikivi etelälounaasta. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Etualalla kalmistokiveystä tasossa 3.

F 89102

Kuva 10. Kuppikivi (kuuvan yläosassa) lähiympäristöineen etelästä. Kiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) merkitty liidulla. Kalmistokiveys tasossa 3.

F 89101

Kuva 12. Kuppikiven kaksi kookkainta uhrikuoppaa (kuopat 1 ja 2) pohjoisesta. Kuoppa 1 oikealla ja kuoppa 2 vasemmalla. Etualalla kalmistokiviä tasossa 3.

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI
kalmisto A 1991

F 89104

Kuva 13. Kuppikiven kaksi
kookkainta uhrikuoppaa
(kuopat 1 ja 2) lännestä.
Kuoppien oik. puolella kal-
mistokiviä tasossa 2.

F 89109

Kuva 14. Naskali tai talha
KM 26563:50 (muoli) in situ.
Kuva luoteesta

F 89112

Kuvat 15 (vas.) ja 16. Rauta-astian katkelmat KM 26563:
87-88 (kuvan keskustassa) löytöpaikallaan ja -asen-
nossaan. N:o 87 kuvissa ylempänä ja n:o 88 tämän
alasuolella. Kuvat pohjoisesta.

F 89113

F 89115

Kuva 17. Eläimen hampaan
katkelmia KM 26563:104
(nuoli) in situ. Kuva ete-
lästä.

F 89118

Kuva 18. Saviastianpaloja
KM 26563:179 (kuvan kes-
kellä, kivien välissä) in situ.
Kuva lounaasta.

F 89121

Kuva 19. Samat (kuvan
keskellä) lounaasta, kun ku-
nassa 18 näkyvät ylimmät
palat on otettu pois.

F 89124

Kuva 20. Pronerikoriste KM
26563:191 (kuvan keskellä)
löytöpaikallaan ya -asen-
nossaan (mutta ei in situ).
Kuva kaakosta.

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI
kalmisto A 1991

F 89123

Kuva 21. Sama etelästä.

F 89096

Kuva 22. Rautahakasen sil-
mukkaosa KM 26563: 207
(nuoli) löytöpaikalleen ja
-asennossaan (mutta ei in-
sidi). Kuvan yläosassa kuppi-
kivi, jonka kaksi kookkainta
uhrikeloppaa (keuopat 1 ja 2)
merkitty liidulla. Kuva etelästä.

F 89130

Kuva 23. Työkura. Kerrosta
2 kaivetaan ja tasoa 2
piirretään. Kuva pohjois-
koillisesta.

F 89126

Kuva 24. Työkura. Kerrosta
4 kaivetaan. Kuva etelästä.

LAITILA KODJALA VIRILÄN VAINIONMÄKI
kalmisto A 1991

F 89134

F 89133

Kuvat 25 (vas.) ja 26. Työkuvia. Matti Eloranta käyttää metallineitsintä kalmistokumpareita 1985 hävitettävänsä syntyneen profiilileikkauksen kohdalla. Kuvat kaakosta.